

Riktlinjer

Examensarbete och skriftliga uppgifter
inom omvårdnad

Reviderad av: Ing-Marie Carlsson
                                  Ingrid Larsson

Ämne   Omvårdnad

Stad och datum   Halmstad 2016-06-10

Innehållsförteckning

Allmänna riktlinjer för skriftliga arbeten på grund och avancerad nivå inom omvårdnad..... i

Formalia och skrivråd	i
Teckensnitt och teckenstorlek	i
Tempus och meningsbyggnad.....	ii
Citat	iii
Referenshantering enligt APA-systemet.....	iii
Referenser i löpande text.....	iii
Referenslista.....	iv
Plagiat	v

Allmänna riktlinjer för skriftliga arbeten på grund och avancerad nivå inom omvårdnad..... vi

Handledning	vi
Loggbok för bedömning av den enskilda studentens insats när examensarbetet skrivs av mer än en student	vi
Examinationsseminarium	vi
Tillvägagångssätt vid examinationsseminarium.....	vii
Bedömning och examination	viii
Korrigeringar och formalia efter examinationsseminarium.....	viii

Specifika riktlinjer för examensarbete i form av litteraturstudie inom omvårdnad, 15 högskolepoäng (hp) (61-90, kandidat) ... x

Litteraturstudiens struktur	xi
Titelblad	xi
Försättsblad	xi
Innehållsförteckning.....	xi
Inledning	xi
Bakgrund	xi
Syfte	xii
Metod.....	xii
Forskningsetiska överväganden	xiii
Resultat	xiv
Diskussion	xiv
Konklusion och implikation	xv
Referenser.....	xv
Bilagor	xv

Specifika riktlinjer för projektplan och examensarbete i omvårdnad 15 hp, avancerad nivå (magister) xvii

Projektplan	xvii
Examination av projektplan.....	xviii

Struktur för examensarbete i omvårdnad 15 hp, avancerad nivå (magister)

.....	xix
Titelblad	xix
Försättsblad	xix
Innehållsförteckning.....	xix
Inledning	xix
Bakgrund	xix
Syfte	xx
Metod.....	xx
Forskningsetiska överväganden	xxii
Resultat	xxiii
Diskussion	xxiii
Konklusion och implikation	xxiv
Referenser.....	xxiv
Bilagor	xxiv
Bedömning och examination	xxiv
Korrigeringar och formalia efter examinationsseminarium.....	xxv

Referenser ..... |

**Tabell 1: Kriterier för bedömning av opponenter- och
respondentskap .....** |

Tabell 2: Kriterier för bedömning av examensarbete ..... |

Allmänna riktlinjer för skriftliga arbeten på grund och avancerad nivå inom omvårdnad

Alla skriftliga arbeten som genomförs inom akademisk utbildning ska genomsyras av ett kritiskt tänkande och vara logiskt uppbyggda. Ett kritiskt tänkande innebär att ifrågasätta och reflektera över både sådant som andra har åstadkommit och det du själv tänker och skriver. Det ska klart framgå hur du har gått tillväga för att lösa olika uppgifter. Resonemang och slutsatser ska bygga på de fakta och/eller erfarenheter som redovisas. I Högskolelagen 1 kap. § 8 (SFS 1992:1 434) framkommer att studenten ska ha:

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet

Dessutom skall studenten inom det område som utbildningen avser utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmågan att:

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå
- följa kunskapsutvecklingen och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området”

Formalia och skrivråd

Ett krav på vetenskaplig kunskap är att den ska kunna kommuniceras och därför läggs vikt på utformningen av den vetenskapliga dokumentationen. Vid skriftliga uppgifter och vetenskapliga arbeten på akademisk nivå är noggrannhet, konsekvens och språklig klarhet viktigt, vilket innebär att arbetet skall vara läsbart och tydlig, texten skall inte kunna misstolkas. Låt gärna någon läsa igenom arbetet och ge synpunkter. Du kan också vända dig till Skrivpunkten på Högskolan för att få hjälp med det som rör texter och skrivande. Observera att respektive kursers studiehandledning kan ge ytterligare information angående vad som krävs för respektive skriftlig uppgift.

Vid Högskolan i Halmstad, finns en framtagen dokumentmall, som kan hjälpa dig med viss formalia. Genom att du laddar ned mallen och skriver din text direkt i den skapas exempelvis korrekt typsnitt, textstorlek, rubriker, radavstånd och sidomarginal.

Du finner dokumentmallen på sjuksköterskeprogrammets hemsida:

<http://www.hh.se/hos/student/program/sjukskoterska/riktlinjerforvetenskapligaarbeten.10116.html>

Teckensnitt och teckenstorlek

Använd teckensnittet Times New Roman för all text förutom rubriktext som skrivs med Arial. På arbetets framsida skrivs titel med storlek 16 punkter, arbetets författarnamn skrivs i storlek 14 punkter och utbildning och akademi skrivs i storlek 12 punkter. Vidare skrivs brödtext (löpande text) med storlek 12 punkter och 1.15 radavstånd. Text i

tabeller har storlek 10 punkter och 1, 15 radavstånd. Rubriker skrivs med fetstil och efterföljs inte av punkt. Rubrikerna som kan användas har fyra olika rubriknivåer, enligt följande:

Rubriknivå 1 (14 punkter, Arial, fetstil)

Rubriknivå 2 (12 punkter, Arial, fetstil)

Rubriknivå 3 (12 punkter, Arial)

Rubriknivå 4 (10 punkter, Arial)

Dubbelt radavstånd används före ny rubrik och 1,5 radavstånd mellan rubrik, underrubrik och brödtext.

Vänster och högermarginal görs 3 cm och vänstermarginalen är rak.

Sidnumrering görs alltid nertill mitt på sidan. Titelblad, försättsblad, innehållsförteckning, referenslista och bilagor sidnumreras inte. Använd endast innehållsförteckning vid arbete som överstiger 10 sidor. Styckeindelning kan med fördel användas för att underlätta läsningen och för att visa vad som är viktigt i texten. Använd blankradsmetoden om du gör styckeindelning.

Tempus och meningsbyggnad

Välj korrekt tempus för de olika delarna av ditt arbete. Presens används när syftet är att berätta om något som är gällande just nu, exempelvis aktuell forskning. Preteritum används när du skriver om något som har skett, exempelvis datainsamling och databearbetning. Var konsekvent och undvik tempusväxlingar inom samma del av arbetet.

Meningsbyggnaden ska vara fullständig, med subjekt och predikat. Meningsbyggnad, ordföljd och syftningar måste vara riktiga. I löpande text ska inte meningar börja med siffror, använd istället bokstäver eller formulera om meningen. Meningar ska inte heller inledas med ett bindeord som exempelvis ”och”, ”samt” eller ”men”. Inled inte heller meningar med ord, som syftar på föregående mening som exempelvis ”vilket”, ”vilka” eller ”som”. Att använda kommatecken är ett sätt att undvika ofullständiga meningar. Semikolon kan också användas mellan satser, som har nära samband med varandra, efter semikolon följer liten bokstav. Vid uppräknings ska kolon, inte semikolon användas. ”Året har fyra årstider: vår, sommar, höst och vinter.” Inga särskrivningar får förekomma i text på svenska, observera skillnaden mellan svenska och engelska, till exempel evidensbaserat/evidence based. Siffror under tio skrivs med bokstäver.

Undvik att skriva ”jag”, ”vi” (enstaka ”jag/vi” kan få förekomma) men ”man” (får aldrig förekomma). Vidare undvik att skriva ”författare” om dig själv, det kan lätt bli missförstånd. Objektivt inte genom att skriva ”den” eller ”denne” om patienten eller personen och inte heller ”dess” eller ”dennes”.

Var sparsam med att använda kursiv stil i löpande text. I de fall boktitlar presenteras i texten kursiveras dessa. Då ett ord eller begrepp ska betonas används också kursiv stil. Ta hjälp av och använd stavnings- och grammatikkontrollen i

ordbehandlingsprogrammet, det fungerar också på engelsk text om du väljer språk. Skilj på engelskt och svenskt språk när det gäller användning av versaler till exempel May/maj och English/engelska.

Förkortningar anges vid första presentationen inom parentes efter det fullt utskrivna ordet/orden, exempelvis: multipel skleros (MS). Därefter kan förkortningen användas i den löpande texten. Förkortningar används ytterst sparsamt. Skriv inte förkortningar av vanliga uttryck som "till exempel", "det vill säga", "jämför" och "med flera" i löpande text.

Citat

Direkta citat, det vill säga att skriva av någon annans text, får förekomma i viss begränsad utsträckning. Används citat ska de vara ordagrant återgivna. Om det finns stavfel i originaltexten måste dessa även finnas med då texten citeras, anges med [sic!] efter, eller enbart [!]. Glöm inte att ange referens och sidnummer.

Ett kortare citat placeras mellan citattecken i den löpande texten ("..."), följt av referens och sidhänvisning. Längre citat med fler än 40 ord ska anges i ett eget indraget stycke med 1,3 cm marginaler. När du skriver citat med indrag skall inte citattecken användas. Citat på fler än 400 ord är inte tillåtna, citat bör inte överstiga 100 ord. För att inkludera exempelvis en dikt eller en devis ska tillstånd från upphovsrättsinnehavare ges. När det gäller bilder, figurer och tabeller ska tillstånd från originalkällans författare inhämtas.

Referenshantering enligt APA-systemet

Val av referenser ska ske med urskiljning, men alla som tagits upp i den löpande texten ska finnas med på referenslistan och samtliga referenser, som finns i referenslistan ska finnas i texten. Referenserna ska vara aktuella och adekvata. Äldre referenser kan användas om de har speciell betydelse för arbetet. Punkt sätts alltid efter parentesreferensen. När vetenskapliga texter skrivs kan olika referenshanteringssystem användas såsom Vancouver-systemet, Harvard-systemet eller APA-systemet. APA är utarbetat av American Psychological Association och används framför allt inom psykologi och samhällsvetenskap, men även mer och mer inom vårdområdet. Det referenssystem, som används för skriftliga uppgifter och examensarbeten inom omvårdnad är APA-systemet. Det finns på nedanstående länk en genomgång av hur APA-systemet ska användas: <http://flash1r.apa.org/apastyle/basics/index.htm>. För mer utförlig information om referenshantering var god se: <http://libguides.hh.se/omvardnad>. Under fliken "Värdera, samla, referera" finner ni information om referenshantering.

Referenser i löpande text

I vetenskapliga texter är det viktigt att ange från vilken källa det material som presenteras kommer. Detta är dels en artighet mot den som blir refererad dels en

upplysning till läsaren om vem som hävdar vad i en text. Att referenserna skrivs korrekt underlättar för läsaren att söka upp källan för att kontrollera innehållet eller inhämta mer kunskap. I det akademiska hantverket ingår att visa respekt för upphovsrätten genom att referera regelrätt. En bredd och ett djup i utnyttjandet av referenser visar att ni är pålästa inom det ämne ni skriver om. Forskningsetiskt är det grundläggande att i de fall där det finns motstridiga källor ärligt redovisa dessa. När referens saknas utgår läsaren ifrån att det är era egna synpunkter.

Referensen ska om möjligt anges tidigt i texten just för att det inte ska råda något tvivel om vem som säger vad. Referensen ska komma som ett naturligt inslag så att texten blir läsvänlig, dock inte efter ett eller ett par ord. Det ska finnas ett innehåll innan referensen skrivs. Punkt skrivs alltid efter referensparentesen. Om ett textstycke är långt kan referensen behöva upprepas i slutet av stycket. I första hand används alltid primärkällan, det vill säga den ursprungliga källan, sträva således alltid efter att undvika sekundär-/andrahandskällor. Om primärkällan är svår att få tag i kan sekundärkällor accepteras i begränsad utsträckning. Om sekundärkällor används ska det framgå att det är en sekundärkälla, vilket innebär att det är den källa som är läst som ska finnas referens till i referenslistan.

Referenslista

Referenser skrivs på en ny sida och i alfabetisk ordning. En referenslista ska innehålla referenser till samtliga källor som används i skriftliga uppgifter och examensarbeten. För att läsaren ska kunna kontrollera sakuppgifter är det nödvändigt att de böcker, tidskrifter, författare och annan faktasammanställning, som refereras är korrekt dokumenterade. Alla källhänvisningar i löpande text måste gå att återfinna i referenslistan under samma namn och årtal. Alla referenser i referenslistan måste återfinnas i löpande text.

Vid hänvisning till flera källor av samma författare ska de placeras i kronologisk ordning med den äldsta först. Om flera källor av samma författare finns från samma år skrivs dessa i alfabetisk ordning efter titel. Om det finns flera referenser med samma förste författare ska den källa där författaren är ensamförfattare komma först. Tänk på att det är förlag och förlagsort som ska anges i referenslistan inte tryckeri och tryckort. Finns referensen på Högskolans bibliotek så finns dessa uppgifter i bibliotekskatalogen. Tidskriftens fullständiga namn skrivs alltid ut och då behålls inledande versaler på alla bärande ord. För artiklar som finns i PubMed kan tidskriftens fullständiga namn sökas via Journals Database. Titeln på en artikel skrivs ut i sin helhet. Använd stor bokstav endast på första ordet i titeln och likadant på eventuella undertitlar oavsett hur det ser ut i originalet. Boktitlar och tidskriftsnamn ska skrivas med kursiv stil, men inte enskilda bokkapitel eller titeln på en artikel. Volymnummer ska anges med kursiv stil. Kontrollera att det är rätt skiljetecken, gemener, versaler, mellanslag och kursivering i referenslistan.

Plagiat

Det är oerhört viktigt att inte skriva av andras arbeten eller eget arbete från annan kurs – detta betraktas som fusk. I enlighet med reglerna på Högskolan i Halmstad ska enbart misstanken om avskrift/plagiat anmälas. Följande citat är hämtat från Högskolans hemsida om studenters rättigheter och skyldigheter.

Vid hemtentamen och vid vetenskapligt fördjupningsarbete/upsats används litteratur aktivt, men du får inte skriva av text. Den ska bara fungera som en utgångspunkt i dina resonemang. All litteratur som du använder dig av ska tydligt redovisas, som referens eller som citat. I löpande text måste du alltid ange varifrån du tagit texten och om du direkt skriver av text måste du ange det som citat. Du får aldrig använda eller skriva av annans text utan att ange källan. Lämnar du in ett arbete där texten inte är producerad av dig personligen, och du inte anger detta, räknas det som fusk. Det räcker inte att ändra några ord eller tempus för att det ska räknas som en ny text. Du får inte skriva av någon annans arbete eller låta någon skriva i ditt namn.

(Citat hämtat från Högskolans hemsida, 2015-08- 28)

För att tydliggöra vad som i akademiska sammanhang menas med plagiat så uppmanas du att titta på följande länk: <https://ideweb2.hh.se/~ht00jeha/refero/refero0.php?p=0> Observera särskilt att en översättning till svenska från ett främmande språk, exempelvis engelska språket, är att betrakta som plagiat, översättningen måste omarbetas på samma sätt som en svensk text omarbetas för att inte betraktas som plagiat. Skriftliga uppgifter kan kontrolleras med ett plagiatverktyg "SafeAssign", som Högskolan i Halmstad använder för att upptäcka eventuellt plagiat.

Allmänna riktlinjer för skriftliga arbeten på grund och avancerad nivå inom omvårdnad

Handledning

Handledning i samband med det examensarbetet är obligatorisk. Handledaren har minst en magisterexamen för arbeten på kandidatnivå och är minst licentiat eller har en forskarexamen för examensarbeten på magisternivå. I handledningen inbegrips individuell handledning och även de regelbundna manusseminarier som sker i grupp med andra studenter. Handledarens roll är huvudsakligen att handleda i arbetsprocessen genom att ställa frågor och visa på alternativ och ge råd. Inför individuella handledningstillfällen ska material som utgör underlag för handledningen inlämnas 2-3 arbetsdagar före respektive handledningstillfälle. Du och din handledare kommer överens om en tidsplan för arbetet. Handledaren har en begränsad tid för sitt handledarskap. Om tiden förbrukas erhålls ingen ytterligare handledning. I den individuella handledningstiden ingår förutom möten med handledaren, handledarens förberedelser inför handledningstillfällen samt eventuella kontakter via telefon och e-post. Handledaren ansvarar för handledning men examensarbetet är ditt ansvar.

Loggbok för bedömning av den enskilda studentens insats när examensarbetet skrivs av mer än en student

Examensarbetet är ett enskilt arbete och bedöms som sådant. När examensarbetet inte genomförs individuellt skall en loggbok föras av varje enskild student för att kunna bedöma ditt individuella bidrag och för att möjliggöra en bedömning av samtliga arbetat med examensarbetet i likvärdig utsträckning. Under skrivprocessens gång skall en dialog/avstämning föras med handledaren utifrån loggboken. I loggboken skriver du vad du utfört i examensarbetet och när du utförde uppgiften (datumlogg). I texten skall det även finnas en bedömning av din insats i förhållande till uppgiften och en reflektion över din egen lärprocess. Som en hjälp kan du ställa dig följande frågor; ” *vilken erfarenhet har jag fått av uppgiften och hur har erfarenheten bidragit till min inläring, vad har jag lärt mig och vad behöver jag göra för att komma vidare i mitt arbete med examensarbetet?* ”

Dessutom ska du i loggboken också dokumentera relevanta möten för examensarbetet som du deltagit i och vilka andra personer som var närvarande vid mötet. Loggboken skrivs lämpligen som ett Word dokument utifrån datum. Loggboken skall även innehålla en titelsida, där ditt namn, examensarbetets titel och handledarens namn skall framgå. Inför examinationsseminarium ska loggboken överlämnas som en del i beslutsunderlaget vid examination. Du lämnar in din loggbok tillsammans med ditt examensarbete via mail till examinator inför examinationsseminarium.

Examinationsseminarium

Seminarier för examensarbete (kandidatnivå) och examensarbete (magisternivå) är

alltid öppna, det vill säga alla är välkomna att delta. Därför finns före seminariet ett program utlagt på sjuksköterskeprogrammets sida på Högskolan i Halmstads hemsida med schema innehållande tid, sal, titel, författare och e-postadress så att intresserade kan rekvirera arbetena (observera att dessa endast är seminarieexemplar och inte ska spridas).

Opponentskapet består av en dialog mellan opponent och respondent, där båda parter har ansvar att skapa en positiv anda under seminariet. Opponentens uppgift är att kritiskt föra en vetenskaplig dialog om både innehåll och metod. Det är lämpligt att utgå från de olika huvuddelarna av examensarbetet och diskutera såväl förtjänster som brister. Opponentens förhållningssätt skall vara problematiserande och det är av värde att opponenter ställer öppna frågor. Det är viktigt att notera att en kritisk granskning omfattar att reflektera i dialog utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt, att ge konstruktiv kritik, att se till helheten samt att lyfta fördelar och inte ensidigt identifiera mindre bra saker. "Småsaker" som meningsbyggnader, referenshantering, stavfel mm rekommenderas att man som opponent ger respondenten skriftligt. Opponenterna kan ge förslag till förändringar i arbetet men det är examinatorns uppgift att avgöra vilka förändringar som skall vidtas.

Att som respondent försvara ett arbete innebär att kunna svara på frågor kring innehåll och vetenskaplighet i uppsatsen, kunna förklara och diskutera tillvägagångssättet i uppsatsen delar samt att resonera och reflektera i dialog utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt. Respondenten ska ges tillfälle att svara eller bemöta kritiken och få möjlighet att försvara sitt arbete genom att motivera sitt tillvägagångssätt och sina slutsatser.

Opponent- och respondentskap bedöms av examinator efter vissa kriterier (se bilaga A). Efter avslutat seminarium finns tid avsatt för diskussion mellan examinator och respondenter om eventuella revideringar av examensarbetet.

Tillvägagångssätt vid examinationsseminarium

Inledning

Opponenterna hälsar välkommen och presenterar de involverade.

Sammanfattning (15 min)

Opponenterna låter respondenterna göra justeringar. Opponenterna sammanfattar arbetet. Respondenterna "godkänner" opponenternas sammanfattning.

Opponentskap (45 min)

Opponenterna och respondenter för en diskussion ledd av opponenterna. Granskningen ska ta fasta på väsentligheter av övergripande innehållslig och metodologisk karaktär.

Synpunkter på språk och stilistiska detaljer kan lämnas skriftligt till respondenter och examinator.

Frågor från auditoriet (5 min)

Seminariedeltagare bör förbereda sig inför seminariet genom att läsa arbetet (rekvireras via e-post) och förbereda frågor.

Sammanfattning av opponenter (5 min)

Opponenterna sammanfattar arbetets förtjänster och vad det kan tillföra praktisk vårdverksamhet, undervisning och forskning.

Examinators bedömning av respondent- och opponentskap (5 min)

Examinatorn ger en bedömning av respondent- och opponentskap (bilaga A) samt ställer eventuella frågor till respondenter och opponenter.

Bedömning och examination

På seminariet med opponent- och respondentskap gör examinator (med doktorsexamen alternativt licentiat examen) en bedömning av ditt opponent- och respondentskap enligt *Kriterier för bedömning av opponent- respektive respondentskap* (Bilaga A). Om du blir underkänd i opponent- och/eller respondentskap avgör examinator hur ny examination ska ske. Efter avslutat seminarium meddelar examinatorn sin bedömning av examensarbetet. Bedömning sker enligt *Kriterier för bedömning av examensarbete* (Bilaga B). Det är då viktigt att du som respondent får klart för dig vad examinatorn kräver att du ska revideras för att arbetet ska bedömas som godkänt. Föreligger tveksamhet från examinator vid bedömning av godkändnivå kan examinator välja att examensarbetet också bedöms av medbedömare på examinatorsnivå. Två examinationstillfällen schemaläggs i anslutning till varje kurs.

Korrigeringar och formalia efter examinationsseminarium

Efter examinationsseminarium sker korrigeringar enligt examinatorns anvisningar inom 2 veckor (100 % studietakt). Du skickar examensarbetet via e-mail till examinator för bedömning. Om begärda korrigeringar inte är utförda inom utsatt tid kan examinatorn bedöma arbetet som underkänt. Examensarbetet är inte godkänt förrän aktuell examinator har godkänt det. När du fått godkänt av examinator får inga ytterligare korrigeringar göras i arbetet. Du skall därefter utföra följande:

1. Examensarbetet skall sammanfogas med Högskolans i Halmstads gemensamma fram- och baksida för examensarbete. I samband med detta görs arbetet om till en PDF. Mer information finns via Högskolebiblioteket på följande sida:
<https://www.hh.se/bibliotek/forstudenter/uppsatsmallar.65440368.html>
2. När ditt arbete är i PDF format med korrekt fram och baksida mailar du in din PDF fil tillsammans med ett ifyllt försättsblad för inlämningsuppgifter till examinator för kurs.

3. Därefter är examensarbetet färdigt att som pdf-fil registreras i det Digitala Vetenskapliga Arkivet, ett publiceringssystem för forskningspublikationer och studentuppsatser. DIVA är ett digitalt arkiv för långsiktig bevaring av publikationer. I de fall där studenten inte vill att uppsatsen publiceras på Internet lagras det digitala examensarbetet i den icke publika databasen och är endast åtkomlig för användare med administratörsrättigheter. Se anvisning; <https://www.hh.se/arstudent/stodtillstudenter/examensarbete.65445527.html>

För att erhålla betyget godkänd i kursen Omvårdnad, vetenskapligt arbete, 15 hp krävs förutom godkänt skriftligt examensarbete:

- aktivt deltagande vid kursens manusseminarier
- godkänt respondentskap
- godkänt opponentskap
- registrering av examensarbetet på DiVA i biblioteket
- inlämnad reviderad version av examensarbetet i PDF till examinator för kurs.

Specifika riktlinjer för examensarbete i form av litteraturstudie inom omvårdnad, 15 högskolepoäng (hp) (61-90, kandidat)

Examensarbetet för filosofie kandidatexamen utgör en fördjupning i huvudområdet omvårdnad. Val av ämne, begrepp och teorier avgränsar huvudområdet mot närliggande område och omvårdnadsämnet ska avspeglas i hur texten skrivs både vad gäller innehåll och språk. Arbetet ska generera ny kunskap som är av betydelse och utvecklar omvårdnad. Enligt Examensförordningen (SFS 1993:100, bilaga 2) leder Sjuksköterskeprogrammet, 180 högskolepoäng till:

- en *sjuksköterskeexamen efter* det att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng. För sjuksköterskeexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.
- En *kandidatexamen* – efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 180 högskolepoäng, varav minst 90 högskolepoäng med successiv fördjupning inom det huvudsakliga området för utbildningen. För kandidatexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för utbildningen.

Vid Högskolan i Halmstad genomförs examensarbetet för filosofie kandidatexamen, som en litteraturstudie. En *litteraturstudie* är en systematisk, metodisk och kritisk granskning av litteratur utifrån ett vetenskapligt syfte. Litteraturen som granskas utgörs av vetenskaplig litteratur, det vill säga vetenskapliga publikationer, som avhandlingar och originalartiklar. Mer information om litteraturstudier finns i kurs och referenslitteratur. Du skriver examensarbetet tillsammans med en kurskamrat och endast i undantagsfall finns möjlighet att vara ensam författare till arbetet. Eftersom examensarbetet bedöms som ett enskilt arbete ska du föra en loggbok över din egen insats (se sida 6). Du examineras enskilt och vid examination ska du/ni på begäran kunna redogöra för era respektive insatser.

Det vetenskapliga arbetet kan komplettera din meritportfölj och kan komma att användas i undervisningen inom utbildningen.

Inför examinationsseminarium är det examinator som bedömer och meddelar om examensarbetet är klart för examinationsseminarium med opponent- och respondentskap. Du skickar arbetet därför till examinator via e-mail för bedömning, enligt föreskrifter i kursens studiehandledning. När examinatorn gett sitt godkännande att examensarbetet kan gå upp vid examinationsseminarium, skickar du arbetet till opponenter och examinator senast en vecka (fem arbetsdagar) före examinationsseminarium. Om din kurs ges på halvfart är det två veckor (10 arbetsdagar) som är gällande.

Litteraturstudiens struktur

För att underlätta ditt arbete uppmanas du att använda och följa den mall som finns för litteraturstudie som examensarbete. Examensarbetet skall ha följande struktur.

Titelblad

Titeln ska utgå från syftet och bör täcka innehållet i arbetet. Undertitel kan förekomma. Titelbladet ska utformas enligt mall för examensarbete och innehålla arbetets titel, författarens namn, kursbeteckning samt år och plats då examensarbetet redovisas. På titelbladet till den versionen av arbetet, som granskas i samband med opponent- och respondentskap skrivs med versaler SEMINARIEEXEMPLAR och denna version används endast på seminariet och får inte spridas.

Försättsblad

Försättsblad skrivs på både svenska och engelska. Försättsbladet ska innehålla titel, författare, akademi, handledares namn, tjänstetitel och akademisk titel, examinatorns namn tjänstetitel och akademisk titel, termin och år(ex, hösttermin 2015), sidantal, nyckelord samt sammanfattning. Nyckelorden hänvisar till innehåll och inriktning som är karakteristiskt för just ditt examensarbete. Nyckelorden bör vara fyra till fem och skrivas i bokstavsordning. Sammanfattningen ska vara kortfattad så att läsaren snabbt kan bilda sig en uppfattning om litteraturstudiens innehåll. I sammanfattningen ska problemställning, syfte, metod, de viktigaste resultaten och slutsatserna redovisas samt rekommendationer för utbildning, vårdverksamhet och fortsatt forskning. Observera att det som presenteras i sammanfattningen måste återfinnas i arbetet. Sammanfattningen bör omfatta 150-200 ord och ska inte innehålla några referenser.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckningen ska överensstämma med rubrikerna i texten. För varje rubrik anges sidnummer. Innehållsförteckningens rubriker ska ha samma storlek som rubrikerna inne i arbetet.

Inledning

Inledningen ska presentera problemet och varför det är relevant att studera. Problemet ska vara relevant för huvudområdet omvårdnad, vara samhällsförankrat och vara kopplat till aktuell forskning, som styrks med referenser. Inledningen ska omfatta ½ till 1 A4-sida.

Bakgrund

Då examensarbetet är en fördjupning inom omvårdnad är det av vikt att huvudområdets vetenskapliga grund synliggörs i er bakgrund. Detta sker genom en teoretisk förankring av det valda ämnet i ett omvårdnadsperspektiv. Definitioner och förklaringar av relevant omvårdnads/vårdvetenskapliga begrepp beskrivs och förklaras. Även relevant

teori/teorier och modeller kan användas.

Bakgrunden inleds med att beskriva det valda ämnet – vad är skrivet om ämnet? Vilken forskning finns? Hur har kunskapen utvecklats över tid? Vilka kunskapsluckor finns på området? Bakgrunden ska vara saklig och visa på vad som är relevant för arbetets syfte och vad som inte är det. Bakgrunden ska visa på en fördjupning inom forskningsläget inom aktuellt område och därmed styrkas med övervägande vetenskapliga referenser som har betydelse för problemområdet, det är inte tillräckligt att använda kurslitteratur. Referenserna ska utgöras av annan litteratur än den som redovisas i litteraturstudiens resultatdel. Bakgrundsavsnittet avslutas med en tydlig problemformulering som anger varför det är av vikt att studera det du avser, vad/vilka som ska studeras och hur du skall gå tillväga. Observera att inga referenser ska förekomma i problemformuleringen och att den bör omfatta maximalt 60 ord. Om det av sammanhanget är svårt att urskilja problemformuleringen kan egen rubrik för denna användas.

Syfte

Tänk på att syftet skall vara inom ditt ämnesområde, vara välavgränsat och motiverat att undersöka. Syftet ska vara tydligt formulerat eftersom det utgör en vägvisare för såväl datainsamling och analys som redovisning av resultatet. Det ska också framgå vilka, som berörs av problemet och i vilket sammanhang det är ett problem. Syftet bör avgränsas till en eller högst två meningar. Exempel på hur syftet kan formuleras: Syftet med litteraturstudien var ”att beskriva”, ”att belysa”, ”att klargöra”, ”att kartlägga” eller ”att undersöka”. Syftet skrivs i preteritum. Frågeställningar utifrån syftet kan med fördel formuleras för att underlätta det fortsatta arbetet.

Metod

Metoden, som ska användas för examensarbetet på nivån 61–90 hp, är litteraturstudie. Metodbeskrivningen ska omfatta både tillvägagångssätt vid insamlande av data, det vill säga sökstrategi av vetenskaplig litteratur i olika databaser, urvalsprocessen och bearbetningen och analysen av data. Metoden skall styrkas med relevanta metodreferenser. Litteraturstudie som metod finns beskriven i kurslitteraturen.

Datainsamling

Datainsamling till en litteraturstudie finns väl beskriven i kurslitteraturen. Använd er av bibliotekets sökguide – Artiklar och databaser/Ämnesguider/Omvårdnad, hälsovetenskap och medicin. Via sökguiden kan ni gå vidare och få hjälp med både hur ni kan söka och dokumentera vetenskaplig kunskap. <http://libguides.hh.se/omvardnad> Utifrån examensarbetets syfte bestäms sökorden, som används för sökning av relevant litteratur i olika databaser. Du ska göra en tabell kallad *Sökordsöversikt* (bilaga A, i dokumentmall) för att visa vilka ord/termer som använts i de olika databaserna. Samtliga tabeller ska förutom numrering ha en rubrik, som talar om dess

innehåll. Denna text ska stå ovanför tabellen. Däremot ska figurtext stå under en figur. Om tabell och/eller figur ska placeras i löpande text eller som bilaga avgörs av dess längd/storlek. Under rubriken *Datainsamling* beskrivs detaljerat hur sökningen av de artiklar/ avhandlingar som ingår i resultatet gått till. Ange vilka sökord som använts och om sökorden är ämnesord eller fritextord. Variera också kombinationer av sökord. Det är grundläggande att ange hur sökningen genomförts i de olika databaserna för att visa vilken sökstrategi som använts. Resultatartiklarna ska vara referegranskade och får inte vara reviewartiklar. I samband med litteratursökningen görs avgränsningar med hjälp av exklusions- och inklusionskriterier. Läs alltid de sammanfattningar av artiklar som erhålls, titlarna stämmer inte alltid överens med innehållet.

Sökstrategin och urvalsprocessen ska även kunna följas i en tabell kallad Sökhistorik (bilaga B, i dokumentmall). Denna tabell ska ställas upp i kronologisk ordning med det aktuella datumet först och ska innehålla datum, databasens namn, sökorden, avgränsningarna/limits, de Boolska sökoperatorer, som använts. Urvalsprocessen som presenteras i tabellen från antal träffar till resultatartiklar ska även beskrivas i text. Till datainsamlingen hör också att göra en kvalitetsgranskning av de valda artiklarna för att avgöra vilka som ska ingå i resultatet. Kvalitetsgranskning ska göras med hjälp av bedömningsmall. Tydlig referens skall finnas till den bedömningsmall ni använder er av. När kvalitetsgranskningen är klar är också antalet artiklar, som ska användas i resultatet bestämt, alltså resultatartiklar, och databearbetningen kan börja.

Databearbetning

I databearbetningen beskrivs hur materialet har bearbetats. Det är centralt att arbeta systematiskt. Försök först att få en överblick över materialet för att sedan finna en struktur för en systematisk och kritisk granskning. En sorts första överblick ges genom att skapa en tabell som en *Artikelöversikt* (bilaga C, i dokumentmall). Med hjälp av artikelöversikten presenteras varje artikel i alfabetisk ordning efter förste författarnamn. Observera att tabellhuvud ska skrivas på varje ny sida för att underlätta för läsaren. Artikelöversikten ger en första struktur över metod och innehåll, som leder vidare i organisationen av datamaterialet. Artikelöversiktens slutsats utgår från resultatet i den vetenskapliga artikeln som motsvarar syftet för din litteraturstudie, vilket innebär att du inte alltid skriver hela artikelns resultat/slutsats. Varje artikel analyseras först var för sig utifrån ditt syfte med litteraturstudien och sedan i relation till helheten, det vill säga det sammanlagda resultatet från de ingående studierna. Databearbetning innebär att det viktigaste innehållet kondenseras, reduceras och fokuseras. Det är grundläggande att framhålla likheter och skillnader mellan de olika studierna. Strukturen i resultatet kan byggas upp utifrån teman eller kategorier, vilka kan behöva omprövas flera gånger under bearbetningsfasen. En litteraturstudie ska ge ett svar på examensarbetets syfte och eventuella frågeställningar.

Forskningsetiska överväganden

Avsnittet skall innehålla en beskrivning om forskningsetiska regler som styr forskning

inom humanvetenskapen med tillhörande referenser. Redogör övergripande för hur resultatartiklarna i litteraturstudien har hanterat de etiska principerna. Gör en egen värdering av förhållandet risk - nytta.

Resultat

En litteraturstudie kräver att de resultatartiklar som ingår sätts i ett sammanhang utifrån litteraturstudiens syfte. Det är väsentligt att resultatet presenteras på ett logiskt strukturerat sätt, till exempel genom att det organiseras i teman/kategorier/faktorer eller efter likheter/olikheter. Sammanställ resultaten utifrån syftet och eventuella frågeställningar utan inslag av subjektiva värderingar. Varje resultat ska styrkas med referens/referenser från resultatartiklarna. Endast data som har direkt anknytning till syfte och frågeställningar ska redovisas. I en litteraturstudie redovisas endast synpunkter från de studerade resultatartiklarnas resultat. Du kan inte referera till artiklarnas bakgrund eller diskussion. Det är nödvändigt att återge resultat från studierna med egna ord. Det är inte korrekt att presentera en artikel i taget. Det är betydelsefullt att väva samman artiklarna så att arbetet leder fram till ny kunskap, vilket det inte gör om en artikel i taget redovisas. Resultatet ska ge en översikt över aktuell vetenskaplig kunskap inom området och innehålla en granskning och jämförelse av resultat från olika studier. Eftersträva ett kritiskt granskande förhållningssätt.

Diskussion

Diskussionen omfattar två delar, dels en metod- och en resultatdiskussion. I dessa två delar förs en kritisk reflektion av metod och resultat. Det måste klart och tydligt framgå om det är egna åsikter som framförs.

Metoddiskussion

Metoddiskussionen skall visa på en fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen. Utifrån de vedertagna kvalitetsbegreppen trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet diskuteras och värderas den egna studiens metod kritiskt. Som ett alternativ kan begreppen validitet, reliabilitet och generaliserbarhet användas. Reflektera över vilka styrkor och svagheter har metoden för att besvara syftet, såsom sökord, sökstrategi, val av resultatartiklar utifrån forskningsmetod, ursprungsland och överförbarhet till svenska förhållanden. Vidare kan det vara lämpligt att reflektera över vilka fördelar respektive nackdelar arbetet har i relation till syftet grundat på hur många kvantitativa respektive kvalitativa artiklar som ingår. När det gäller diskussion av bearbetningen av resultatartiklarna är en kritisk argumentation angående den egna bearbetningen på sin plats. Är bearbetningen lätt att följa, förstår läsaren hur bearbetningen har gått tillväga steg för steg? Hade resultaten sett annorlunda ut om resultatartiklarna hade bearbetats på ett annat sätt? Gav denna bearbetning den bästa utdelningen i relation till syfte och eventuella frågeställningar? Diskutera och reflektera också er värdering och granskning av den vetenskapliga kvaliteten i resultatartiklarna och de etiska aspekterna utifrån resultatartiklarna.

Resultatdiskussion

Efter metoddiskussionen följer en diskussion om studiens resultat mot syfte, frågeställningar. I resultatdiskussionen förs en relevant reflektion och diskussion med hänsyn till vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter. Tänk noga igenom vad som ska diskuteras, allt behöver inte diskuteras. Diskussionen ska inte vara en upprepning av resultatdelen utan lyfta fram och basera sig på det viktigaste av litteraturstudiens resultat. Inled med en tolkning av resultatet, anknyt till litteraturen i bakgrunden och/eller nya referenser och utmynna i egna reflektioner. Gör jämförelser med tidigare forskning inom området och argumentera för resultatets värde ur ett omvårdnads- och samhällsperspektiv samt ur ett etiskt perspektiv. När litteraturstudiernas resultat eller tidigare forskning motsäger resultatet, försök finna anledningar till detta. Det kan till exempel bero på olika fokus för syfte och frågeställningar, det kan bero på olikheter i begrepp och metodologi eller kontext. Litteraturstudien ska belysa aktuell forskning inom området, och hur tillförlitlig och adekvat den forskningen är samt om det finns kunskapsluckor. Sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet visas i problematisering och diskussion. Resultat, som inte tidigare presenterats under rubriken *Resultat* ska inte diskuteras.

Konklusion och implikation

Konklusionen ska vara en kortfattad sammanfattning av litteraturstudiens viktigaste resultat som svarar mot studiens syfte. Konklusionen ska täcka huvudresultaten i arbetet. Inga referenser ska förekomma. Konklusionen ska utmynna i en implikation, vilket är rekommendationer för fortsatt forskning, praktisk vårdverksamhet och/eller undervisning.

Referenser

Samtliga referenser som du hänvisat till ska anges i referenslistan. Referenslistan börjas på ny sida, observera att dessa sidor inte ska numreras. Referenslistan skrivs enligt APA-systemet. I referenslistan ska de artiklar eller avhandlingar som ingår i resultatet markeras med en asterisk * i början av referensen. Hänvisning till följande länk: <http://libguides.hh.se/omvardnad>

Bilagor

Bilagor numreras: Bilaga A, Bilaga B, Bilaga C, där bokstaven står för den ordning som bilagan refereras till i texten. Bilagorna placeras sist i arbetet. På de sidor med bilagor, som innehåller tabeller, kan marginalerna göras mindre dock lägst 1 cm. Texten inne i tabellerna kan skrivas som lägst Times New Roman, nr 10.

Specifika riktlinjer för projektplan och examensarbete i omvårdnad 15 hp, avancerad nivå (magister)

Samtliga utbildningar på avancerad nivå inom omvårdnad vid Högskolan i Halmstad innefattar en filosofie magisterexamen i omvårdnad. Det självständiga examensarbetet omfattar 15 hp och utgör en fördjupning i huvudområdet omvårdnad. Målet med examensarbetet är att studenten ska fördjupa och integrera teoretiska och praktiska kunskaper i omvårdnad och visa färdighet i vetenskapsteori och metod för att kunna delta i forskningsarbete och leda utvecklingen av evidensbaserad omvårdnad. När arbetet skrivs inom en specialistutbildning/specialisering skall en fördjupning ses inom utbildningens innehåll.

Vid Högskolan i Halmstad genomförs examensarbetet för filosofie magisterexamen, som antingen en empirisk eller teoretisk studie eller i form av en registerstudie med data hämtade från exempelvis Statistiska Centralbyrån (SCB) eller Socialstyrelsen.

Du skriver examensarbetet tillsammans med en kurskamrat och endast i undantagsfall finns möjlighet att vara ensam författare till arbetet. Eftersom examensarbetet bedöms som ett enskilt arbete ska du föra en loggbok över din egen insats (se sida 6). Du examineras enskilt och vid examination ska du/ni på begäran kunna redogöra för era respektive insatser.

De av er som ingår i ett större forskningsprojekt kan skriva examensarbetet som en del av detta projekt. Samverkan med andra studenter inom andra ämnesområden kan också förekomma.

Projektplan

Som en förberedelse inför det självständiga examensarbetet skrivs inom ramen för kursen "Vårdvetenskapliga begrepp och forskningsetik" (7,5 hp) en projektplan. Målet med en projektplan är dels att du skall skaffa dig kunskap för att på bästa sätt genomföra det projekt som ligger till grund för examensarbete och dels att så mycket som möjligt precisera och ringa in det problem som du genom ditt arbete kommer att lösa. Projektplanen som skrivs inom ramen för kursen *kan* ligga till grund för examensarbetet som skrivs senare under utbildningen men behöver inte göra det. Oftast kan du använda hela eller delar av din projektplan och inkludera den i examensarbetet. Det innebär att om du skriver en tydlig och genomarbetad projektplan får du stor nytta av den i ett senare skede och den kan därmed utgöra ett första delmål i examensarbetet. Projektplanen är ett objektivet och öppet dokument som kan revideras och kompletteras under skrivandet av examensarbetet. Projektplanen har samma struktur som ett examensarbete men innehåller inte forskningsprocesens samtliga delar. Arbetsgången i en projektplan är följande:

1. Problembeskrivning beskriv vilket problemet är och varför det är relevant för ditt huvudområde omvårdnad. Om du läser en utbildning till specialist eller specialisering inom omvårdnad skall ämnet även vara relevant för detta område.

2. Inventering av tidigare forskning inom området görs genom litteratursökning.
3. Etisk reflektion. Beskriv varför studien behövs och vad nyttan med den är.
4. Gör ett preliminärt syfte och beskriv dina frågeställningar.
5. Planera metodiken som är lämplig utifrån syftet och läs in dig på metoden.

Projektplanen skrivs på svenska eller engelska. Arbetet följer examensarbetets struktur och formalia. Följande rubriker skall finnas med i din projektplan; titelsida, inledning, bakgrund, teoretisk referensram, syfte, metod (design, urval, datainsamling, dataanalys, etiska överväganden), betydelse och referenser. Följ examensarbetes struktur och innehåll för dessa rubriker. Beskrivningen avser främst empiriska arbeten. Om arbetet är av mer teoretisk eller metodologisk karaktär så bör underrubrikerna och innehållet anpassas efter det, utan att ge avkall på tydligheten i projektplanen. Eftersom projektplanen beskriver vad som ska göras i framtiden skall syfte skrivas i presens och metod skrivas i presens alternativt futurum. Projektplanen ska omfatta ca 2000-2500 ord "brödtext", d.v.s. exklusive titelsida och referenslista. Du kan med fördel använda delar av den framtagna dokumentmallen för examensarbeten för korrekt layout med teckensnitt, teckenstorlek och radavstånd. Du finner dokumentmallen på sjuksköterskeprogrammets hemsida:

<http://www.hh.se/hos/student/program/sjukskoterska/riktlinjerforvetenskapligaarbeten.10116.html>

Inför arbetet med projektplanen är det viktigt att du aktualiserar dina tidigare kunskaper i vetenskapligt skrivande och referensteknik, samt hur du söker vetenskaplig litteratur. Det är också av vikt att du använder dig av aktuell kurslitteratur för vetenskapligt skrivande.

Examination av projektplan

Den skriftliga projektplanen skall jämnställas med annan examinationsform såsom tentamen och hemtentamen. Det innebär att du har sammanlagt fem examinationstillfällen. Tre av dessa är inom ramen för din utbildning, vilket innebär ett ordinarie examinationstillfälle inom kursen där projektplanen är förlagd och två omtentamenstillfällen enligt tentamenschema. Du har dessutom två ytterligare omtentamenstillfällen när utbildningen ges vid nästa tillfälle.

Vid underkänt arbete arbetar du vidare utifrån de synpunkter som erhållits vid examinationen. Handledning av projektplan ges endast fram till det ordinarie examinationstillfället inom kursen där projektplanen är förlagd. En godkänd projektplan är förutsättningen för att få påbörja kursen för examensarbete.

Struktur för examensarbete i omvårdnad 15 hp, avancerad nivå (magister)

Titelblad

Titeln ska spegla innehållet och ge läsaren en uppfattning om vilket ämne arbetet behandlar. Titeln skrivs på svenska och ska vara kortfattad. Titelbladet ska utformas enligt mall för examensarbete och innehålla arbetets titel, författarens namn, kursbeteckning samt år och plats då examensarbetet redovisas.

På titelbladet till den versionen av arbetet, som granskas i samband med opponent- och respondentskap skrivs med versaler SEMINARIEEXEMPLAR och denna version används endast på seminariet och får inte spridas.

Försättsblad

Försättsblad skrivs på både svenska och engelska. Försättsbladet ska innehålla titel, författare, akademi, handledares namn, tjänstetitel och akademisk titel, examinatorns namn tjänstetitel och akademisk titel, tid, sidantal, nyckelord samt sammanfattning. Nyckelorden hänvisar till innehåll och inriktning som är karakteristiskt för just ditt examensarbete. Nyckelorden bör vara fyra till fem och skrivas i bokstavsordning. Sammanfattningen ska vara kortfattad så att läsaren snabbt kan bilda sig en uppfattning om litteraturstudiens innehåll. I sammanfattningen ska problemställning, syfte, metod, de viktigaste resultaten och slutsatserna redovisas samt rekommendationer för utbildning, vårdverksamhet och fortsatt forskning. Observera att det som presenteras i sammanfattningen måste återfinnas i arbetet. Sammanfattningen bör omfatta 150-200 ord och ej innehålla några referenser.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckningen ska överensstämma med rubrikerna i texten. För varje rubrik anges sidnummer. Innehållsförteckningens rubriker ska ha samma storlek som rubrikerna inne i arbetet.

Inledning

Inledningen ska presentera problemet och varför det är relevant att studera. Problemet ska vara relevant för huvudområdet omvårdnad, vara samhällsförankrat och vara kopplat till aktuell forskning, som styrks med referenser. Om arbetet görs inom en specialistutbildning/specialisering skall ämnesvalet vara relevant för utbildningens fördjupning. Motivet för studien ska framgå dvs. vilka kunskaper som saknas inom området och varför din studie behövs. Inledningen ska omfatta ½ till 1 A4-sida.

Bakgrund

Bakgrunden inleds med att beskriva det valda ämnet och den kunskap som finns inom området. Vad är skrivet om ämnet? Vilken forskning finns? Hur har kunskapen

utvecklats över tid? Vilka kunskapsluckor finns på området? Som grund för kunskapsgenomgången ligger en litteratursökning där du valt ut relevanta referenser som diskuteras. Det är viktigt att du läser igenom ett ganska stort antal artiklar men det är endast de artiklar du finner värdefulla som skall presenteras i denna framställning. Bakgrunden ska vara saklig och visa på vad som är relevant för arbetets syfte och vad som inte är det. Bakgrunden ska visa på en fördjupning inom forskningsläget inom aktuellt område och därmed styrkas med övervägande vetenskapliga referenser som har betydelse för problemområdet, det är inte tillräckligt att använda kurslitteratur. Källhänvisning skall ges på ett korrekt sätt. Bakgrunden kan innehålla flera rubriker varav teoretisk referensram är en obligatorisk rubrik.

Teoretisk referensram

Då examensarbetet är en fördjupning inom omvårdnad är det av vikt att huvudområdets vetenskapliga grund synliggörs i er bakgrund. Detta sker genom att en teoretisk referensram inkluderas i bakgrunden. En teoretisk referensram innebär att du ska utgå från en omvårdnadsteori relevant för arbetet. Referensramen ska inkluderas i sitt sammanhang och knytas till ämne och ämnets problematik. Utifrån den teoretiska referensramen ska du beskriva och förklara teoretiska begrepp relaterade till ämnet. I den teoretiska referensramen skall du specificera och motivera vilka teorier, begrepp och perspektiv som du utgår från. Om ytterligare teorier och modeller används skall de knytas an till referensramens innehåll. Den teoretiska referensramens utgångspunkt skall synliggöras även i arbetets diskussion.

Bakgrunden kan beskrivas som en så kallad ”trattmodell”, vilket innebär att bakgrunden inleder med en vidare beskrivning av området för att därefter successivt smalna av allt mer mot syftet med projektet. Bakgrundsavsnittet avslutas med en tydlig problemformulering som anger varför det är av vikt att studera det du avser, vad/vilka som ska studeras och hur du skall gå tillväga. Problemformuleringen bör omfatta maximalt 60 ord. Observera att inga referenser ska förekomma i problemformuleringen. Om det av sammanhanget är svårt att urskilja problemformuleringen kan egen rubrik för denna användas.

Syfte

Tänk på att syftet skall vara inom ditt ämnesområde, vara välavgränsat och motiverat att undersöka. Syftet ska vara tydligt formulerat eftersom det utgör en vägvisare för såväl datainsamling och analys som redovisning av resultatet. Det ska också framgå vilka, som berörs av problemet och i vilket sammanhang det är ett problem.

Syftet bör avgränsas till en eller högst två meningar. Exempel på hur syftet kan formuleras: Syftet var ”att beskriva, kartlägga, jämföra, förklara, utvärdera, undersöka eller belysa”. Syftet skrivs i preteritum. Frågeställningar utifrån syftet kan med fördel formuleras för att underlätta det fortsatta arbetet.

Metod

Syftet och eventuella frågeställningar styr val av forskningsmetod. Metoden ska vara noggrant beskriven med litteraturreferenser. Metodavsnittet beskriver i detalj ”vad som har gjorts” och ”hur” studien har genomförts. En sådan beskrivning skall göra det möjligt för läsaren att skaffa sig en uppfattning om lämpligheten i de använda metoderna och om reliabiliteten och validiteten i resultaten. Metodbeskrivningen bör vara så detaljerad att det är möjligt att replikera undersökningen. Val av design/metod skall vara relevant för att besvara studiens syfte. Design och metoder skall vara klart redovisade och motiverade samt förankrade i metodologisk litteratur och knyts till referenser. Metodavsnittet kan se lite olika ut beroende på om det är en kvantitativ eller kvalitativ studie. Det är oftast lämpligt att använda följande underrubriker:

Design

Under denna rubrik beskrivs forskningens design. Beskriv kortfattat hur studien är uppbyggd, är det exempelvis en kvantitativ registerstudie, tvärsnittstudie eller en kvalitativ intervjustudie. Studien kan också vara induktiv eller deduktiv. Motivera dina val av metod för läsaren med hänvisning till metodlitteratur.

Urval

Här beskriver du vilka som är deltagare i studien, antal deltagare (urvalets storlek) och relevanta bakgrundsvariabler skall beskrivas. Exempelvis kan relevanta bakgrundsvariabler vara kön, socioekonomisk bakgrund, åldersgrupp etc. Ange inklusions- och exklusionskriterier. För kvantitativa studier anges primär och sekundära utfallsvariabler. Det är viktigt att du förser läsaren med de uppgifter om deltagarna som är av relevans för din frågeställning. En riktig beskrivning av urvalet är särskilt viktig för att kunna värdera och generalisera resultaten och för att kunna göra replikering. Slutsatser och tolkningar av data begränsas vanligen av urvalet.

Datainsamling

Under denna rubrik beskriver du noggrant de metoder du använt för att samla in data. Det ska gå att följa tillvägagångssättet och vara så fylligt beskrivet att läsaren ska kunna göra om undersökningen på ett liknande sätt. Under de olika stegen vid datainsamlingen redogörs för vad som händer i kronologisk ordning, exempelvis här beskrivs vilken som tillfrågar om deltagande, vilken instruktion som deltagarna får, hur intervjun genomfördes, eller hur formulären delades ut och var det skedde såsom tid och plats. Det är också viktigt att omtala inom vilket tidsintervall materialet samlades in. Det kan också vara viktigt att berätta hur lång tid varje intervju tog eller hur omfattande formuläret var att fylla i. Det innebär att du beskriver hur du samlat in data exempelvis via frågeformulär, enkäter, skattningsskalor eller intervjuer eller via ljud- eller video/foto. Du ska också beskriva de hjälpmedel såsom digital inspelning som används samt eventuell intervjuguide, frågeformulär osv som du använder och eventuellt bifoga dem som bilaga.

När du skriver projektplanen har detta moment ännu inte skett och därför skriver du som om det ska ske dvs. i futurum alternativt presens.

Exempel för projektplan: "Enkäter kommer att delas ut under en dag i juli till samtliga som besöker vårdcentralen".

När du skriver ditt examensarbete har datainsamling skett och preteritum används som tempus.

Exempel examensarbete: Enkäter delades ut under en dag i juli till samtliga som besökte vårdcentralen".

Datainsamlingen i en kvalitativ studie kan vara såväl intervjuer som observationer eller skrivna berättelser. Genomförs intervju bör studien omfatta adekvat mängd transkriberad text för analys (semistrukturerade eller ostrukturerade intervjuer). För att få ett adekvat och tillräckligt material är det viktigt att använda öppna frågor och följdfrågor. Exempel på frågor kan vara; "Kan du beskriva för mig"...."vad innebär det när du säger"... "kan du utveckla vad du menar när du säger....". Det finns en svårighet att ange ett exakt minimiantal med intervjuer men ett riktvärde bör vara 6 intervjuer /student.

Används kvantitativ metodik bör validerade instrument/formulär användas och antal bestäms utifrån analysmetod. Även här finns en svårighet att bestämma exempelvis antal enkäter eftersom men ett riktvärde för att kunna göra analytisk statistik är minimum 30 enkäter. Enklare instrumentutveckling kan också förekomma En teoretisk studie kan exempelvis vara en begreppsanalys, systematisk litteraturstudie eller scoping studie.

Databearbetning

Vid kvalitativ bearbetning av data bör analysen av materialet noggrant beskrivas utifrån den metod som har använts. Exempelvis redogör du för tillvägagångssätt av kodning, kategoriseringssätt, abstraktionsnivåer, tolkning osv.

Vid kvantitativa analyser så är det viktigt att du här argumenterar för vilken statistik du har använt (t.ex. om man har använt parametrisk eller icke-parametrisk, och varför, och vilka typer av test du har använt).

Forskningsetiska överväganden

I examensarbetet skall du visa på förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta etiska aspekter samt visa på en medvetenhet om etiska aspekter på forsknings och utvecklingsarbeten. Under denna rubrik ska du reflektera över och beskriva dina forskningsetiska överväganden och göra en egen värdering av förhållandet risk- nytta i relation till forskningsetiska principer i enlighet med nationella och internationella regelverk. Skall personuppgifter bearbetas så ta stöd i Personuppgiftslagen (SFS 1998:204). En lokal etikprövning görs alltid, vilket sker vid Högskolan i Halmstad, Lokala etikprövningsgruppen inom omvårdnad vid Akademin för hälsa och välfärd. Ange det i texten. Ange dessutom om projektet bör granskas av Regional etikprövningsnämnd. Läs i så fall igenom de speciella formulär som finns för detta ändamål. De finns att hämta på respektive etiknämnds hemsida. www.epn.se. Beskriv hur din muntliga och skriftliga information givits till informanten samt hur det skriftliga samtycket inhämtats.

Resultat

Det är viktigt att resultatet presenteras på ett logiskt strukturerat sätt. Resultatet av en studie med kvalitativ ansats redovisas i text där texten har kategoriserats eller tematiserats och där citat används för att åskådliggöra resultatet. Har studien en kvantitativ ansats presenteras resultatet i form av deskriptiv eller analytisk statistik, gärna med tabeller eller figurer.

Diskussion

Diskussionsavsnittet delas upp i metoddiskussion och resultatdiskussion. I resultatdiskussionen diskuteras resultatet i relation till tidigare beskrivna forskningsresultat, men också till begrepp och teorier. Nya referenser ska tillkomma i diskussionsavsnittet.

Metoddiskussion

I metoddiskussionen förs en relevant reflektion och diskussion med hänsyn till vetenskapliga och etiska aspekter. Reflektera över vilka styrkor och svagheter har metoden för att besvara syftet. Metoddiskussionen skall visa på en fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen. Utifrån de vedertagna kvalitetsbegreppen trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet diskuteras och värderas den egna studiens metod kritiskt. Som ett alternativ kan begreppen validitet, reliabilitet och generaliserbarhet användas. Referera till relevanta metodreferenser.

Resultatdiskussion

Efter metoddiskussionen följer en diskussion om studiens resultat mot syfte, frågeställningar. Tänk noga igenom vad som ska diskuteras, allt behöver inte diskuteras. Diskussionen ska inte vara en upprepning av resultatdelen utan lyfta fram och basera sig på det viktigaste av studiens resultat. Inled med en tolkning av resultatet, anknyt till litteraturen i bakgrunden, nya vetenskapliga referenser och utmytna i egna reflektioner. Gör jämförelser med tidigare forskning inom området och argumentera för resultatets värde ur ett etiskt, omvårdnads- och samhällsperspektiv. När studiens resultat motsäger tidigare forskning eller bekräftar den, försök finna anledningar och eventuellt problematisera. Det kan till exempel bero på olika fokus för syfte och frågeställningar, det kan bero på olikheter i begrepp och metodologi eller kontext, tag stöd av referenser i diskussionen. Studien ska belysa aktuell forskning inom området, och hur tillförlitlig och adekvat den forskningen är samt om det finns kunskapsluckor. Sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet visas i problematisering och diskussion. Resultat, som inte tidigare presenterats under rubriken *Resultat* ska inte diskuteras. Var noga med att referera i löpande text så att det tydligt

framgår vad som är resultat, ny litteratur och egen reflektion

Konklusion och implikation

Konklusionen ska vara en kortfattad sammanfattning av studiens viktigaste resultat som svarar mot studiens syfte. Konklusionen ska täcka huvudresultaten i arbetet. Inga referenser skall förekomma. Konklusionen ska utmynna i en implikation, vilket är rekommendationer för fortsatt forskning, praktisk vårdverksamhet och/eller undervisning.

Referenser

Samtliga referenser som du hänvisat till ska anges i referenslistan.

Referenslistan börjas på ny sida, observera att dessa sidor inte ska numreras. Referenslistan skrivs enligt APA-systemet. Hänvisning till följande länk: <http://libguides.hh.se/omvardnad>

Bilagor

Bilagor numreras: Bilaga A, Bilaga B, Bilaga C, där bokstaven står för den ordning som bilagan refereras till i texten. Bilagorna placeras sist i arbetet. På de sidor med bilagor, som innehåller tabeller, kan marginalerna göras mindre dock lägst 1 cm. Texten inne i tabellerna kan skrivas som lägst Times New Roman, nr 10.

Bedömning och examination

Examensarbetet ska vara klart för utskick till utsedd examinator 3 veckor innan examinationsseminariet. Examinator är den som har en doktorexamen Det är examinator som rekommenderar om examensarbetet håller den kvalitet som behövs för att examineras. Examinator meddelar sitt beslut till student, examinator för kurs samt handledare senast 2 veckor innan examinationsseminariet. Därefter skickar du arbetet vidare till opponenterna.

På seminariet med respondent- och opponentskap gör examinator en bedömning av ditt opponent- och respondentskap. Bedömningen sker enligt *Kriterier för bedömning av opponent- respektive respondentskap* (bilaga A). Om du blir underkänd i respondent- och/eller opponentskap avgör examinator hur ny examination ska ske.

Efter avslutat seminarium meddelar examinatorn sin bedömning av examensarbetet. Bedömning sker enligt *Kriterier för bedömning av examensarbete* (Bilaga B). Det är då viktigt att du som respondent får klart för dig vad examinatorn kräver att du ska revidera för att arbetet ska bedömas som godkänt. Föreligger tveksamhet från examinator vid bedömning av godkändnivå kan examinator välja att examensarbetet också bedöms av medbedömare på examinatorsnivå.

För examensarbete på avancerad nivå schemaläggs i anslutning till varje kurs två examinationsseminarier. Enligt *Lokala bestämmelser för examination (2010-11-11)*, kan handledning av uppsats ges under högst ett år efter kursavslut. Därefter ges betyg på examensarbetet oavsett om arbetet är avslutat eller inte. Ett oavslutat arbete ges betyget Underkänd.

Korrigeringar och formalia efter examinationsseminarium

Efter examinatorns bedömning sker korrigeringar enligt examinatorns anvisningar inom 2 veckor (100 % studietakt). Du skickar examensarbetet via mail till examinator för bedömning. Om begärda korrigeringar inte är utförda inom utsatt tid kan examinator bedöma arbetet som underkänt. Examensarbetet är inte godkänt förrän aktuell examinator har godkänt det. När du fått godkänt av examinator får inga ytterligare korrigeringar göras i arbetet. Du skall därefter utföra följande:

4. Examensarbetet skall sammanfogas med Högskolans i Halmstads gemensamma fram- och baksida för examensarbete. I samband med detta görs arbetet om till en PDF. Mer information finns via Högskolebiblioteket på följande sida:
<https://www.hh.se/bibliotek/forstudenter/ uppsatsmallar.65440368.html>
5. När ditt arbete är i PDF format med korrekt fram och baksida mailar du in din PDF fil tillsammans med ett ifyllt försättsblad för inlämningsuppgifter till examinator för kurs.
6. Därefter är examensarbetet färdigt att som pdf-fil registreras i det Digitala Vetenskapliga Arkivet, ett publiceringssystem för forskningspublikationer och studentuppsatser. DIVA är ett digitalt arkiv för långsiktig bevaring av publikationer. I de fall där studenten inte vill att uppsatsen publiceras på Internet lagras det digitala examensarbetet i den icke publika databasen och är endast åtkomlig för användare med administratörsrättigheter. Se anvisning;
<https://www.hh.se/arstudent/stodtillstudenter/examensarbete.65445527.html>

För att erhålla betyget godkänd i kursen Omvårdnad, vetenskapligt arbete, 15 hp krävs förutom godkänt skriftligt examensarbete:

- aktivt deltagande vid kursens manusseminarier
- godkänt respondentskap
- godkänt opponentskap
- registrering av examensarbetet på DiVA i biblioteket
- inlämnad reviderad version av examensarbetet i PDF till examinator för kurs.

Referenser

Nedanstående referenser ligger till grund för framtagandet av dessa vetenskapliga riktlinjer.

American Psychological Association. (2009). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed). Washington DC: American Psychological Association.

Friberg, F. (red.) (2012). *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (2., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Granskär, M. & Höglund-Nielsen, B. (red.) (2012). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. (2., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Henricsson. (eds.).2012. *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Högskolan i Hamstads hemsida. Hämtad 2015-09-01 från:
<http://www.hh.se/arstudent/studentstod/studenternasrattigheterochskyldigheter/examinationtentamen/atgardervidfusk.2812.html>

Högskolelag SFS 1992:1 434, ändring 2006:173. *Högskolelagen*. Stockholm: Riksdagen.

Polit, D.F. & Beck, C.T. (2012). *Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice*. (9.ed.) Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Riksdagen. SFS 1993:10, *Högskoleförordningen, bilaga 2. Examensordningen*. Stockholm:Riksdagen.

Trost, J. (2014). *Att skriva uppsats med akribi*. (4., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Willman, A., Stoltz, P. & Bahtsevani, C. (2011). *Evidensbaserad omvårdnad: en bro mellan forskning & klinisk verksamhet*. (3., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Tabell 1: Kriterier för bedömning av opponenter- och respondentskap

Bedömningsgrund opponentskap	Godkänd	Underkänd
Förmåga att med egna ord sammanfatta examensarbetet		
Förmåga att konstruktivt och kritiskt föra en vetenskaplig dialog om både innehåll och metod		
Förmåga att fokusera diskussionen om resultatens relevans för omvårdnad		
Förmåga att sammanfatta arbetets förtjänster		
Förmåga till tidsdisposition		
Förmåga att engagera auditoriet		
Förmåga att skapa ett positivt klimat		
Förmåga att samverka inom opponentergruppen		
Helhetsintryck		

Bedömningsgrund respondentskap	Godkänd	Underkänd
Förmåga att resonera och reflektera i dialog utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt		
Förmåga att föra en öppen och konstruktiv dialog		
Förmåga att visa kunskap om ämnet och refererad litteratur		
Förmåga att skapa ett positivt klimat		
Förmåga att samverka inom respondentgruppen		
Helhetsintryck		

Tabell 2: Kriterier för bedömning av examensarbete

- 1= Kandidat
 2= Projektplan, avancerad nivå
 3= Magister (one year master)

Kriterium	Nivå	Ja	Nej	Tveksamt	Kommentar
Inledning och syfte					
1a. Innefattar avsnittet inledning huvudområdet omvårdnad, samhällsrelevans och forskningsläge	1-2-3				
1b. Har arbetet relevans för omvårdnad och är relevant för specialistutbildningen/specialisering	1-2-3				
1c. Innehåller problemområdet inslag av nytänkande och kreativitet?	2-3				
2. Finns en tydlig och genomtänkt problematisering av området som skall studeras?	1-2-3				
3a. Är syftet tydligt och välformulerat i relation till problemformuleringen?	1-2-3				
3b. Är syftet tydligt och välformulerat i relation till teoretisk ram och metod?	2-3				
Bakgrund					
4. Representerar referenser i inledning och bakgrund till aktuell forskning och är den relevant till problemområde och studiens syfte?	1-2-3				
5. Gör författaren en koppling mellan aktuellt kunskapsläge och problemområdet?	1-2-3				
6. Är refererad litteratur relevant, representativ och av god vetenskaplig kvalitet?	1-2-3				
7. Ger författaren en tydlig teoretisk ram till studien där centrala/bärande begrepp är teoretiskt förankrade ontologiskt och epistemologiskt i ämnet omvårdnad?	2-3				
8. Är centrala/bärande begrepp relevanta och konsekvent använda	1-2-3				
9. Argumenterar författaren för betydelsen av att genomföra studien kopplat till etiska reflektioner	2-3				

BILAGA B

Kriterium	Nivå	Ja	Nej	Tveksamt	Kommentar
Metod					
10a. Finns en vetenskaplig argumentation över ställningstagande till val av metod?	2-3				
10b. Har författaren gjort en tydlig beskrivning av vald metod?	1-2-3				
11. Är urvalsförfarandet klart beskrivet?	1-2-3				
12a. Är undersökningsgrupp och bortfall klart beskrivet?	1-2-3				
12b. Är bortfallsanalys genomförd?	3				
13. Är studiens genomförande klart beskrivet?	1-2-3				
14a. Finns etiska reflektioner beskrivna och kopplade till relevanta referenser	1-2-3				
14b. Är forskningsetiska aspekter uppfyllda?	1-2-3				
15. Är analysen väl genomförd i relation till vald metod?	1-2-3				
16. Framgår det i analysen en förmåga till struktur och syntes i resultatet	3				

Kriterium	Nivå	Ja	Nej	Tveksamt	Kommentar
Resultat					
17. Svarar resultatredovisningen mot syftet?	1-2-3				
18. Finns en balans mellan text och figurer/tabeller/citat i resultatredovisningen?	1-2-3				
19. Visar resultatet på kunskapsutveckling inom omvårdnad och i aktuell specialisering?	1-2-3				
Diskussion	3				
21. Diskuterar författaren vald metod med ett reflekterande och kritiskt förhållningsätt med hänsyn till vetenskapliga och etiska aspekter?	1-2-3				
22. Diskuterar författaren resultatet med ett reflekterande och kritiskt förhållningsätt utifrån samhälleliga-, etiska och omvårdnadsaspekter samt tidigare forskning.	1-2-3				
Konklusion och implikation					
23a. Finns en rimlig slutsats i relation till syfte.	1-2-3				
23b. Finns förslag utifrån slutsatsen för utveckling av profession och klinisk relevans.	1-2-3				
Vetenskapligt skrivande					
23. Följer författaren gällande skrivregler och behärskar hantering av vetenskapliga termer.	1-2-3				
24. Finns relevant vetenskaplig litteratur i löpande text	1-2-3				
25. Finns en korrekt referenshantering enligt riktlinjer	1-2-3				